

cel Mare, pe Teofilact, vlădică al bulgarilor, pe Chiril, al Ierusalimului pe Atanasie cel Mare etc. Astfel el citează precis în care omilie vorbește Ioan Hrisostomul despre post, sau despre îndrăciți, ori ceea ce spune Vasile cel Mare despre bogății care postesc, se roagă, se pocăiesc dar nu dau un ban săracilor. Autorul reproduce pasaje întregi din Ioan Gură de Aur și din Teofilact, vlădică al bulgarilor, pe care îl citează de vreo zece ori. De exemplu:

Teofilact

CC¹, p. 194

PN, p. 138

Равн же его соуть иже слока
слоужбы прише ижеже
соуть архирее ещенничи,
дидакони и дары доухок-
ныи приемшей одни оубо
большее овже менее,
къждо против оу снакъ
своей. Сирѣчь по числѣ
вѣкры и счислѣнни¹.

Slugile lui carei crezu
și dade cuvintele slujbeei
sint episcopii, preoții dia-
conii, carei au luat darure
sufletești, unii mai mult
alții mai puțin cineși îm-
potriva puteriei, după
măsura credinței și cură-
țiturerii.

А служи суть, котрый
вѣруютъ и даютъ слово
на службы, то суть вла-
дыци, попове, дьяконы,
котрый изыли даръ ду-
шевный, одни май мно-
го а другыи май мало,
каждыи противъ силы
своей.

Din *Postilla de Neagovo* s-a omis «după puterea credinței și curățiturerii», care însă există în versiunea românească, ceea ce înseamnă că a fost și în original.

Autorul cere ca preotul să fie apreciat după cum învață poporul, pe baza scripturii, nu după haine și vîrstă, ori dacă e ras în cap sau nu.

CC¹, p. 118

PN, p. 106

«...Nu socotiți cine spune ce feli
de om iaste bătrîn e au tînăr, ras în
cap au ba, ce numai să spue ție cuvîn-
tul lu Dumnezeu cu derept...»

«Иныи не сокоти кто кажет што
за фель человекъ, чи старьи, чи
молодыи, лише бы казавъ слово
Божѣ по правдѣ².

Observăm că din PN s-a omis expresia «ras în cap au ba»³.

Ca un exemplu de modul în care autorul *Cazaniei* înțelegea catehizarea este însuși stilul său. El simplifică la maximum învățăturile, le sistematizează pe puncte și subpuncte. Pune întrebări și răspunde; folosește comparații și exemple din mediul apropiat țăranilor, «mișcilor», face aplicații la societatea din vremea sa, așa cum se procedează și în postilele husite⁴.

¹ Блаженнаго архиепископа българскаго Оеофилакта, тлъкование еже от Маѳеа Евангелы Ms. 97 Academia R.S.R., p. 305.

² «Astfel să nu ții seama cine învață, ce fel de om e, dacă e bătrîn sau tînăr, ci numai să învețe cu adevărat cuvîntul lui Dumnezeu».

³ De fapt, în cap se radeau și preoții catolici, cu care polemizează predicatorii calvini și luterani. Astfel în niște omilii traduse din izvod luteran polonez, se critică *popii plesuvi, cu tunsură* (Ms. nr. 16 din fosta Arhivă a lui Iavorski). A. Petrov, semnalînd aceasta, subliniază că așa ceva nu găsim în Postilla de Neagovo. Constatăm însă că această expresie «ras în cap» se păstrează în versiunea românească.

⁴ J. D a n h e l k a, *Dobová aktualnost lidovost Husovy české postily* în «Studia z literatury czeskiej slowackiej i polskiej, 1963, p. 5 u.